

పెరుగుతున్న సంక్షోభం మధ్య ప్రారంభమైన ఖరీఫ్ సేద్యం

దేశంలోని అనేక ప్రాంతాలతోపాటు ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఖరీఫ్ సేద్యం ప్రారంభమైంది. కేంద్ర - రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు అనుసరిస్తున్న విధానాల ఫలితంగా వ్యవసాయ సంక్షోభం పెరిగిపోతూ ఉండటంతో ఈ సంవత్సరంలో కూడా రైతాంగానికి ఊరట లభించని పరిస్థితే ఉంది. సాగునీరు, పంటరుణాలు, పంటల ధరలు, విత్తనాలు, మార్కెట్ సౌకర్యం మొదలైన సమస్యలు రైతాంగాన్ని సంక్షోభం నుండి బయటపడనీయటం లేదు. తెలంగాణ, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రాల్లో రైతాంగం పరిస్థితి అత్యంత దయనీయంగా మారింది.

సాగునీటి సమస్య

గత నాలుగు సంవత్సరాలుగా రెండు తెలుగు రాష్ట్రాల్లో తీవ్ర దుర్భిక్షం, కరువు నెలకొంది. ఫలితంగా సేద్యం కుంటుపడుతూ వచ్చింది. ఈ పరిస్థితి ఎదుర్కోవటానికి నిర్దిష్టమైన చర్యలు తీసుకోవటంలో రెండు ప్రభుత్వాలూ విఫలమైనాయి. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో వర్షపునీరు, వరదనీరు నిల్వచేసే సామర్థ్యం గల రిజర్వాయర్లు, ఆనకట్టలు నిర్మించటంతోపాటు, నిల్వచేసే విధంగా చెరువులకు మరమ్మత్తులు జరిపితే, కరువు పరిస్థితుల్లో కూడా సాగునీటి సమస్య చాలావరకు పరిష్కారమయ్యేది. ప్రభుత్వాల విధానం అందుకు విరుద్ధంగా ఉంది. దాని ఫలితంగా సాగునీటి సమస్య తీవ్ర రూపం దాల్చింది. దశాబ్దాలుగా సాగునీటి సమస్యలేని కృష్ణాడెల్టాకు గత సంవత్సరంలో సాగునీరు విడుదలకాని పరిస్థితి ఏర్పడింది. వేలాది రూపాయలు ఖర్చుచేసి బోర్ల సేద్యం చేయాల్సిన దుస్థితి రైతాంగానికి ఏర్పడింది. రాయలసీమ కరువుతో అల్లాడుతున్నది. నెల్లూరు, ప్రకాశం, గుంటూరు జిల్లాలోని పల్నాడు, విజయనగరం, శ్రీకాకుళం జిల్లాల్లోని అనేక ప్రాంతాల్లో సేద్యం మూలపడింది.

సేద్యపునీరు అందించే విధానాలు చేపట్టకుండా ప్రజల మధ్య విద్వేషాలను రెండు రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు కొనసాగిస్తున్నాయి. నీటి తగువుల్లో పోటీపడుతున్నాయి. ఇందుకు తనవంతు పాత్రను కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్వహిస్తున్నది. ఇంతకు ముందు కూడా కర్ణాటక, మహారాష్ట్ర, ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్ ల మధ్య నీటి తగువులు కొనసాగాయి. ఈ తగువులను ఆపుతూ, మూడు రాష్ట్రాల మధ్య నీటి కేటాయింపులు చేస్తూ బ్రిజేష్ కుమార్ ట్రిబ్యునల్ తీర్పు ఇచ్చింది. తీర్పు అమలు పర్యవేక్షణకు, పరివాహక రాష్ట్రాలతో బోర్డు ఏర్పాటు చేయటంతోపాటు వాటికి ఇవ్వవలసిన అధికారాలను కూడా నిర్దేశించింది. ఆంధ్రప్రదేశ్ విడిపోవటంతో నాలుగు రాష్ట్రాలతో బోర్డు ఏర్పాటు చేయాల్సి ఉంది. ట్రిబ్యునల్ తీర్పును అమలుచేస్తే నదీజలాల పంపకం సమస్య చాలావరకు పరిష్కారం అవుతుంది. ట్రిబ్యునల్ తీర్పు ప్రకారం నాలుగు రాష్ట్రాలతో బోర్డు ఏర్పాటుచేయాల్సి ఉండగా కేంద్రంలోని బి.జె.పి ప్రభుత్వం ఆంధ్రప్రదేశ్, తెలంగాణలకు మాత్రమే బోర్డులను పెట్టింది. ప్రాజెక్టులవారీగా ట్రిబ్యునల్ నీటిని కేటాయించడం వలన ఏ.పి., తెలంగాణలకు నీటి కేటాయింపులు నిర్ణయించబడినా, తిరిగి వీటి మధ్య నీటి పంపకం చెయ్యమని కేంద్రం ట్రిబ్యునల్ కి సూచించింది. ఈ రకంగా రెండు రాష్ట్రాల మధ్య నదీజలాల తగవులు సాగేందుకు బి.జె.పి ప్రభుత్వం అవకాశం ఇచ్చింది.

తాను అధికారంలోకి వస్తే ప్రాజెక్టులు పూర్తిచేసి సాగునీరు అందిస్తానని చెప్పిన తెలుగుదేశం పార్టీ అధికారంలోకి వచ్చిన తర్వాత మాటలకే సాగునీరు పరిమితమైంది. 90 శాతంపైగా పూర్తైన పులిచింతల, 80 శాతంపైగా పనులు జరిగిన హంద్రినీవా మొదలైన ప్రాజెక్టులను పూర్తిచేయలేకపోయింది. 2018 సం॥కల్లా పోలవరం ప్రాజెక్టు పూర్తిచేస్తామని చెప్పిన కేంద్ర - రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు, వాటి బడ్జెట్ లో అందుకు కేటాయించిన నిధులు హాస్యాస్పదంగా ఉంది. కేంద్ర బడ్జెట్ లో 100 కోట్లు కేటాయించగా, రాష్ట్ర బడ్జెట్ లో 3660 కోట్లు కేటాయించి 3500 కోట్లు కేంద్రం ఇస్తుందన్న భావన వ్యక్తం చేసింది. కేంద్రం మొండిచేయి చూపితే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఖర్చు చేసేది 100 కోట్లు మాత్రమే. 2018 నాటికి పోలవరం ప్రాజెక్టు పూర్తికావాలంటే ప్రస్తుత అంచనా ప్రకారం 30 వేల కోట్లు ఖర్చుచేయాలి. బడ్జెట్ కేటాయింపులు చూస్తే ఎప్పటికీ పూర్తి అవుతుందో తెలియని పరిస్థితే వుంది. ఈ ప్రాజెక్టు ఎవరి ఆధ్వర్యంలో జరగాలన్నదానిపైన కేంద్ర - రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు వాదులాడుకొంటూ పోటీపడుతున్నాయి.

2018 నాటికి పోలవరం ప్రాజెక్టు పూర్తిచేస్తామని, ఆ లోపు కృష్ణా డెల్టాకు, రాయలసీమకు నీరు అందించేందుకు 1650 కోట్లతో పట్టిసీమ ఎత్తిపోతల పథకం పూర్తిచేసి గోదావరి నీటిని పంపుల ద్వారా మళ్ళిస్తామని చంద్రబాబు ఆర్భాటంగా ప్రారంభోత్సవం చేశాడు. గోదావరి నీటిని కృష్ణకు మళ్ళించాలంటే అందుకు అణుగుణంగా నీటినిల్వ ఉండాలి. గోదావరి, కృష్ణా నదులకు పది, పదిహేను రోజుల వ్యత్యాసంతో వరదలు వస్తాయి. ప్రకాశం బ్యారేజి వద్ద 12 అడుగులకు మించి నీటి నిల్వ సాధ్యంకాదు. అటువంటప్పుడు గోదావరి నుండి కృష్ణకు నీటిని మళ్ళించడం సాధ్యంకాదు. వరదలు రాని సమయంలో గోదావరి నుండి కృష్ణకు నీరు మళ్ళించడమూ సాధ్యంకాదు. ఈ వాస్తవం చంద్రబాబుకి తెలిసినా పట్టిసీమ పథకం ఎందుకు చేపట్టినట్లు అన్న ప్రశ్నకు రాజధాని ప్రాంతంలోని పరిశ్రమలకు నీరు, కరెంటు ఇచ్చేందుకేన్న సమాధానం వస్తుంది.

పట్టిసీమ పథకాన్ని 2015 ఆగస్టునాటికి పూర్తిచేసి కృష్ణమ్మ నీటిని మళ్ళిస్తానని చెప్పి అది పూర్తిచేయలేకపోయారు. తీవ్ర విమర్శలు వెల్లువెత్తుతున్న సందర్భంలో రెండు పంపులను ఆడించి నీరు మళ్ళించినట్లు ప్రభుత్వం మభ్యపెట్టచూసింది. ఆ బూటకం రైతాంగానికి అర్థమైంది. సాగునీరు అందక అల్లాడుతున్న కృష్ణాడెల్టా, రాయలసీమ రైతుకు పట్టిసీమ ద్వారా చుక్క నీరు అందకపోవటమే

అందుకు నిదర్శనం. ఈ సంవత్సరం మే కల్లా పట్టిసీమలో పూర్తిగా పంపునెట్లు బిగించి నీటిని కృష్ణమ్మకు మళ్ళించి జూన్ 10కల్లా కృష్ణాదెల్లా కాల్వలకు సాగునీరు అందిస్తామని ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. రైతాంగంలో సకాలంలో నీరు అందుతుందనే ఆశ మొలకెత్తింది. పట్టిసీమలో అలాంటి పనులు జరగలేదు. మళ్ళించేందుకు నీరూలేదు. జూన్ నెల పూర్తికావస్తున్నా సాగునీటి విడుదల గురించి ప్రభుత్వం మాట్లాడడం లేదు. ఇంకుడుగుంటలు, పంట కుంటలు పొలాల్లో, ఇళ్ళముందు గోతులు తవ్వటం రెయిన్ గన్లు, మోటారు పంపునెట్లను నీటి సమస్యకు పరిష్కారంగా చంద్రబాబు రైతాంగాన్ని మభ్యపెడుతున్నారు. ప్రస్తుత పరిస్థితులను బట్టి ఈ సంవత్సరం కూడా సాగునీరు అందదేమోనన్న అనుమానం రైతాంగంలో వ్యక్తమౌతుంది. రిజర్వాయర్ల, ప్రాజెక్టుల నీటిని సాగుకి ప్రాధాన్యత ఇవ్వకుండా విద్యుత్తు కోసం, పరిశ్రమల కోసం నీటిని మళ్ళించడం కారణంగా సాగునీటి సమస్య తీవ్రరూపం దాల్చింది. నదుల నీటిమట్టం అడుగుంటిన తర్వాత నీటి వాటాల కోసం తెలంగాణ, ఆంధ్రప్రదేశ్లు ట్రిబ్యునల్ ముందు కీచులాడుకొంటూ సాగునీటి సమస్యను ప్రక్కదారి పట్టించేందుకు పూనుకున్నాయి.

పంటలకు న్యాయమైన ధరల సమస్య

తాము అధికారంలోకి వస్తే పంటలకు గిట్టుబాటు ధరలు, మార్కెట్ సౌకర్యం, ఎరువులు, విత్తనాలు సకాలంలో అందించి రైతాంగం జీవితాలనే మార్చివేస్తామని పోటీపడి ఎన్.డి.ఏ, తెలుగుదేశం పార్టీ కూటములు ప్రకటించాయి. ఈ రెండు కూటములు అధికారంలోకి వచ్చిన కొద్ది నెలలకే వాటి అసలు ఉద్దేశం రైతాంగానికి అవగతమైంది. ఎన్.డి.ఏ ప్రభుత్వం ఎడల రైతాంగంలో భ్రమలు తొలగుతున్న సందర్భంలో, వారిని మభ్యపెట్టేందుకు స్వయంగా ప్రధానమంత్రి పూనుకొన్నాడు. 2022 నాటికి రైతాంగం ఆదాయం రెట్టించుచేసి వారి జీవితాల్లో వెలుగులు

నింపుతానని ప్రకటించాడు. ఆచరణ అందుకు విరుద్ధంగా ఉండటంతో అదీ బట్టబయలైంది. 2016-17 వార్షిక సంవత్సరంలో పంటలకు ప్రకటించిన మద్దతుధరలు ఎన్.డి.ఏ ప్రభుత్వ అసలు ముఖాన్ని బహిర్గతపర్చాయి. రెట్టించు ఆదాయం మాట మర్చిపోయి, పంట ఖర్చులే రావన్న అభిప్రాయం వ్యక్తమైంది.

దేశంలో 70 పంటలకు పైగా సాగు అవుతుంటే 23 పంటలకే ప్రభుత్వం మద్దతు ధరలను ప్రకటిస్తున్నది. ధరల నిర్ణాయక కమిటీ 12 అంశాలను పరిగణలోకి తీసుకొన్నట్లు చెబుతున్నది. ఉత్పత్తి ధరలు, ఉత్పత్తి కారకాల్లో ధరల వ్యత్యాసం, మార్కెట్ ధరలు, సరఫరా - గిరాకీ, పంటల ధరల్లో తేడా, పారిశ్రామిక ఖర్చులు, సాధారణ ధరల స్థాయితోపాటు అంతర్జాతీయ ధరల పరిస్థితి, సబ్సిడీలు, రైతుల సాగు ఖర్చులు, ఆదాయాలను బట్టి మద్దతు ధరల నిర్ణయం జరుగుతున్నట్లు చెబుతున్నారు.

దేశవ్యాపితంగా పంటఖర్చులు ఒకేవిధంగా లేవు. చత్తీస్ఘడ్, ఝార్ఖండ్ లాంటి రాష్ట్రాల్లో హెక్టారుకు సాగు ఖర్చులు 20 వేలు కాగా ఆంధ్రాలో 70 వేలు, తెలంగాణాలో 65,811 రూపాయలు పంట ఖర్చులు గాక అదనంగా కౌలు ఖర్చులు అవుతున్నాయి. ప్రభుత్వం యిచ్చే సబ్సిడీలు రాష్ట్రానికోవిధంగా ఉన్నాయి. ఈవిధంగా సేద్యపు ఖర్చుల్లో తేడాలు ఉన్నాయి. మద్దతు ధర ప్రకటనల్లో దీన్ని ప్రభుత్వం పరిగణలోకి తీసుకోకుండా సేద్యపు ఖర్చులు తక్కువగా ఉన్న రాష్ట్రాలను పరిగణలోకి తీసుకొంటున్నది. అంతర్జాతీయ ధరలను పరిగణలోకి తీసుకొని మనదేశంలో మద్దతు ధరలు ప్రకటించడం సరైనదికాదు. అమెరికా, తూర్పు యూరప్ దేశాలు అక్కడి రైతులకు పెద్దఎత్తున సబ్సిడీలు యిస్తున్నాయి. వరి, చెఱకు, పత్తి మొదలైన పంటలకు మొత్తం ఉత్పత్తి విలువకన్నా ఎక్కువగా సబ్సిడీ అందుతున్నది. అంతర్జాతీయ ధరలను శాసిస్తున్న ఈ దేశాలు ప్రపంచ మార్కెట్లో తక్కువ ధరలకు విక్రయిస్తూ వెనుకబడిన దేశాల వ్యవసాయాన్ని దెబ్బ తీస్తున్నాయి. మనదేశంలో రైతులకు అందుతున్నది నామమాత్రపు సబ్సిడీనే. మన రైతుకు ఆ ధరలు గిట్టుబాటు కావు. అందువలన దాన్ని పరిగణలోకి తీసుకోకూడదు. సేద్యానికి అయ్యే ఖర్చులు, దిగుబడి, రైతుల కుటుంబ ఖర్చులు ప్రధాన అంశంగా తీసుకొని మద్దతు ధరను నిర్ణయించాలి. ఈ విధానాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వం అనుసరించకపోవడం వలన రైతుల పంటలకు న్యాయమైన ధరలు లభించటం లేదు.

2016-17 సంవత్సరానికి వివిధ పంటలకు కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రకటించిన మద్దతు ధరలు ఈవిధంగా ఉన్నాయి. గత సంవత్సరం సాధారణ వరికి క్వింటాల్ మద్దతు ధర 1410 రూ॥ ఉండగా ఈ సంవత్సరం 1470 రూ॥ ప్రకటించింది. ఎ గ్రేడ్ ధాన్యానికి 1450 నుండి 1510 రూపాయలు ప్రకటించింది. రెండు రకాలకు పెరిగిన మద్దతు ధర 60 రూ॥ మాత్రమే. దేశంలో సరాసరి క్వింటాల్ వరి ఉత్పత్తికి రెండు వేలకుపైగా ఖర్చు అవుతుంది. తెలంగాణాలో వ్యవసాయశాఖ గణాంకాల ప్రకారం క్వింటాల్ కి ఉత్పత్తి ఖర్చు 2053, ఆంధ్రప్రదేశ్ లో 2,079 రూ॥ ఖర్చు చేస్తున్నారు. ప్రభుత్వం ప్రకటించిన మద్దతుధర 5 వందల రూపాయలపైగా తక్కువ ఉంది. పత్తి మీడియం స్టేపుల్ రకానికి క్వింటాల్ ధర ప్రస్తుతం 3800 రూ॥ ఉన్న ధరకు 60రూ, లాంగ్ స్టేపుల్ రకానికి ప్రస్తుతం ఉన్న ధర 4,100 రూ॥ అదనంగా 60 రూ॥ మాత్రమే పెంచారు. పత్తి క్వింటా ఉత్పత్తికి 6 వేలకు పైగా ఖర్చు అవుతుందని అనేక నివేదికలు తేల్చి చెప్పాయి. వేరుశనగ మద్దతుధర గత సంవత్సరం 4,030 రూ. ఉండగా వందరూపాయల బోనస్ తో పాటు మరో 90 రూ॥ కలిపి క్వింటాల్ ధర 4,220 రూ. ప్రకటించింది. మొక్కజొన్న, జొన్నకు 40, 60 రూ. మాత్రమే ధరను పెంచింది. పప్పుధాన్యాల మద్దతుధరలు పెరిగినట్లు కనిపిస్తున్నా, పెరగాల్సిన విధంగా పెరగలేదు. 2015-16లో క్వింటాల్ కందుల మద్దతుధర 4,625 రూ. ఉండగా, ఈ సంవత్సరం 5,050 రూ. (9.2%) పెంచినట్లు ప్రకటించింది. గత సంవత్సరం కందులకు బోనస్ 200 రూ. ఉండగా ఈ సంవత్సరం మద్దతుధరలో బోనస్ 425 రూ. ఉంది. ఈ బోనస్ ను

ఎప్పుడైనా విరమించుకోవచ్చు. మినుములకు 4,625గా ఉన్న మద్దతుధరను 5 వేలకు పెంచింది. పెసలు క్వింటాల్ మద్దతుధర 4850 రూ. నుండి 5,225 రూ.కు పెంచింది. మార్కెట్లో వీటి ధరలు మద్దతుధర కన్నా రెట్టింపు ధర లభించడం వలన పెంచిన ధర ఆశాజనకంగా లేదు. ఈవిధంగా ప్రభుత్వం ప్రకటించిన మద్దతుధరలవలన రైతాంగం ఎదుర్కొంటున్న సంక్షోభం ఏమాత్రం తగ్గదనేది స్పష్టం.

సంస్థాగత రుణాల సమస్య

రైతాంగానికి పంటరుణాలు కూడా ఇప్పటికీ మౌలిక సమస్యగానే ఉంది. రైతులందరికీ సంస్థాగత రుణాలు అందిస్తామని ప్రతి సంవత్సరం చెబుతున్నా అది అమలుజరగటంలేదు. ప్రాధాన్యతరంగంగా ఉన్న వ్యవసాయానికి 18 శాతం రుణాలు ఇవ్వాలని రిజర్వ్ బ్యాంక్ ఆదేశాలు ఉన్నప్పటికీ బ్యాంక్ లు దాన్ని అమలు జరపటంలేదు. వ్యవసాయానికి బ్యాంక్ లు యిచ్చే 10 శాతానికి మించని రుణాల్లో కూడా 4.49 శాతం మాత్రమే గ్రామాలకు వ్యవసాయ రుణాలుగా అందుతున్నాయి. రైతాంగానికి నేరుగా అందించే ప్రాంతీయ సహకార బ్యాంక్ లు, గ్రామీణ సహకార బ్యాంకులు రైతులకు రుణాలు అందిస్తాయి. ఈ బ్యాంక్ లను పనిగట్టుకొని పాలకులు నిర్వీర్యం చేస్తున్నారు. ఫలితంగా వ్యవసాయ రుణాల్లో వాణిజ్య బ్యాంక్ ల ప్రాబల్యం ఎక్కువైంది. 70 శాతంపైగా రైతులు ఈ బ్యాంక్ లనే ఆశ్రయిస్తున్నారు. 1992-93 సం॥లో సహకార బ్యాంక్ ల రుణాల వాటా 62 శాతం ఉండగా 2013-14 సం॥లో 17% పడిపోయింది. దీన్ని గమనిస్తే వాణిజ్య బ్యాంకుల ప్రాబల్యం ఏవిధంగా పెరిగిందో అర్థమౌతుంది. వాణిజ్య బ్యాంక్ లలో రుణాలు పొందిన రైతులు 17 శాతానికి మించలేదు. వ్యవసాయ రుణాల లక్ష్యం పూర్తిచేశామని చెప్పుకొనేందుకు శీతల గిడ్డంగులకు, కోళ్ళ ఫారాలకు, పరిశ్రమలకు యిచ్చిన రుణాలను కూడా పంట రుణాల క్రింద చూపుతున్నారు.

వడ్డీల రూపంలోనూ బ్యాంక్ లు రైతాంగాన్ని దోచుకొంటున్నాయి. వలసపాలకులు అమలుజరిపిన విధానాలను కూడా దేశీయ బ్యాంక్ లు పాటించటం లేదు. నాలుగు శాతానికి మించి వడ్డీ వసూలు చేయరాదని, బారువడ్డీనే అమలుపర్చాలని, వడ్డీ అసలుకు మించరాదని వలస పాలకులు బ్యాంక్ లను ఆదేశించారు. దేశీయ బ్యాంక్ లు మాత్రం చక్రవర్తి వసూలు చేయటమే కాకుండా రూపాయి పావలా వడ్డీ వసూలు చేస్తున్నారు. ఈ వడ్డీ అసలుకే మించి పోతున్నది. రైతుల ఆస్తులు వేలం వేయబడుతున్నాయి.

వ్యవసాయదారులకు కేటాయించే సబ్సిడీ నిధులు కూడా వ్యవసాయేతర అవసరాలకు వినియోగించ బడుతున్నాయి. ఈ విషయాన్ని అంతర్జాతీయ ఆర్థిక సంబంధాల భారత పరిశోధనా మండలి నిర్వహించిన సర్వేలో వెల్లడైంది. 1951 సం॥ నుండి సంస్థాగత రుణాలు, వడ్డీ వ్యాపారులు యిచ్చే రుణాలను తగ్గించ లేకపోయాయి. 1991లో వడ్డీవ్యాపారులు యిచ్చిన రుణాలు 17 శాతం ఉండగా 2013 నాటికి 29.6 శాతానికి పెరగటమే అందుకు నిదర్శనం.

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోనూ అమోదించిన మేరకు బ్యాంక్ లు ఏ వార్షిక సంవత్సరంలోనూ రైతులకు పంట రుణాలు ఇవ్వలేదు. 2014-15 వార్షిక సంవత్సరంలో సేద్యానికి 57 వేల కోట్లు యిస్తామని ప్రకటించినా సగం మేర మాత్రమే రైతులకు రుణాలు అందాయి. 2015-16 ఆర్థిక సంవత్సరంలో వ్యవసాయం దాని అనుబంధ రంగాలకు 69,549 కోట్లు ఇవ్వాలని నాబార్డు ప్రతిపాదించగా, జిల్లా కలెక్టర్ల ఆధీనంలోని కమిటీ రుణపరపతి లక్ష్యాన్ని 65,272 కోట్లుగా నిర్ణయించారు. ఇందులో స్వల్పకాలిక పంట రుణా క్రింద 48 వేల కోట్లు కేటాయించినా, దీని నుండే ఇతర రంగాలకు వ్యవసాయ అనుబంధం పేరుతో రుణాలు యిచ్చారు. 2016-17 వార్షిక సంవత్సరానికి ఆంధ్రప్రదేశ్ కి 1,65,538 కోట్ల రుణ ప్రణాళికగా రాష్ట్రస్థాయి బ్యాంకర్ల సమితి (ఎస్.ఎల్.బి.సి) ప్రకటించింది. ఇందులో ప్రాధాన్యతా రంగాలకు 1,25,538 కోట్లు, ప్రాధాన్యతర రంగాలకు 40 వేల కోట్లుగా ప్రకటించారు. ప్రాధాన్యతా రంగాలకు కేటాయించినదానో వ్యవసాయరంగానికి 83,003 కోట్లు కేటాయించి, దీనిలో ఖరీఫ్ పంట రుణాలుగా 36,580.42 కోట్లు, రబీ రుణాలు 23,410 కోట్లు రైతులకు రుణాలుగా ఇస్తామని చెప్పారు. గత సంవత్సరంకన్నా పంటరుణాలు పెరిగినట్లు కనిపిస్తున్నా, వాస్తవంలో గత సంవత్సరంలో మిగిలినదాన్ని తీసివేస్తే రుణాలు తగ్గాయన్నది స్పష్టం. ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరంలో కేటాయించిన రుణాలు మొత్తం రైతాంగానికి అందుతాయని చెప్పలేము. ఆ పేరుతో ఇతర రంగాలకు కేటాయింపులు పెరుగుతాయి. గత అనుభవం అదే.

కౌలురైతుల సమస్య

కౌలు రైతుల పరిస్థితి అత్యంత దారుణంగా ఉంది. సేద్యపు ఖర్చులతోపాటు, కౌలు మొత్తాన్ని కూడా వారు సమకూర్చుకోవాల్సిన పరిస్థితి ఉంది. కౌలుదారీ చట్టాలు అమలు జరగకపోవటం వలన సంస్థాగత రుణాలు వీరికి అందటంలేదు. రైతాంగం ఆందోళన ఫలితంగా రైతుమిత్ర గ్రూపులు, రుణ అర్హత కార్డులు యిచ్చినా కౌలు ఒప్పందపత్రం లేకుండా బ్యాంక్ లు రుణాలు ఇవ్వనంటున్నాయి. రెవిన్యూ అధికారుల దగ్గరకు వెళ్ళి కార్డు అడిగితే రైతుల నుండి ఒప్పంద పత్రం తెచ్చుకో అంటారు. కార్డులు ఇచ్చినా బ్యాంక్ ల నుండి అప్పు దొరుకుతుందనే నమ్మకంలేదు. గత ఆర్థిక సంవత్సరంలో పునరుద్ధరించినవి, కొత్తగా ఇచ్చినవి కలిపి 5,00,275 కార్డులు ఉన్నాయి. వీరందరికీ రుణాలు ఇవ్వవలసి ఉండగా 99,627 మందికే బ్యాంకులు రుణాలు యిచ్చాయి. ఆ రుణ మొత్తం 239.93 కోట్లు మాత్రమే. ఈ ఆర్థిక సంవత్సరంలో 10 లక్షలమంది కౌలు రైతులకు రుణాలు ఇవ్వాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం లక్ష్యంగా ప్రకటించింది. అంతకు ముందు ఉన్న 5,87,250 మంది కార్డులు తిరిగి పునరుద్ధరించి, కొత్తగా 4,67,489 మంది కౌలు రైతులకు కొత్త కార్డులు ఇవ్వనున్నట్లు పేర్కొంది. ఈ ప్రక్రియ ఇప్పటివరకు పూర్తికాలేదు. రుణ అర్హత కార్డులు లక్షల్లో ఉన్నా

రుణాలు పొందేవారు వేలల్లోనే ఉన్నారు. 15-6-16 తేదీకి రాష్ట్ర వ్యాపితంగా 5.94 లక్షల కౌలుదార్లకు రుణ అర్హత కార్డులు అందగా, వారిలో 11వేల మందికి మాత్రమే బ్యాంక్ ల నుండి రుణాలు అందినట్లు వ్యవసాయశాఖ కమీషనర్ కార్యాలయ వర్గాలు, రెవిన్యూశాఖకు సమాచారం యిచ్చాయి. దీన్ని గమనిస్తే రుణ అర్హత కార్డుల డౌలైతనం అర్థమౌతుంది. సంస్థాగత రుణాలకు కౌలురైతులు ఎంత దూరంగా ఉందీ, ప్రైవేట్ వడ్డీ వ్యాపారులను ఆశ్రయించాల్సి వస్తుందీ ఇది తెలియపరుస్తున్నది.

విత్తనాల సమస్య

సేద్యంలో మేలు రకాల విత్తనాల ప్రాధాన్యత ఉంది. విత్తనాలను బట్టే దిగుబడులు ఉంటాయి. సకాలంలో విత్తనాలు అందక రైతాంగం రోడ్లు ఎక్కుతున్నారు. వ్యవసాయ విత్తనాభివృద్ధి సంస్థకు జిల్లాల్లో విస్తారమైన భూములు ఉన్నా మేలు రకమైన విత్తనాలు ఉత్పత్తిచేసే రైతులకు అందించటంలో అవి విఫలమౌతున్నాయి. ఫలితంగా బహుళజాతి సంస్థలకు చెందిన హైబ్రిడ్, బి.టి. విత్తనాలు దేశంలో, రాష్ట్రంలో ఉన్న విత్తన మార్కెట్ ను ఆక్రమించాయి. పాలకులు ఇందుకు సహకరిస్తున్నారు. పంట నుండి విత్తనం కట్టుకొనే విధానం నుండి వైదొలగిన రైతాంగం ప్రతి సంవత్సరం విత్తన కొనుగోళ్ళు చేయాల్సి వస్తున్నది. మార్కెట్ పై గుత్తాధిపత్యం కలిగిన బహుళజాతి సంస్థలు విత్తన ధరలను విపరీతంగా పెంచుతున్నాయి. పంటకు ముందు భూసారం పెంచటానికి వేయాల్సిన పచ్చిరొట్ట, విత్తనాలధర గత ఖరీఫ్ లో ఉన్న ధరలకన్నా తెలంగాణాలో 3050, ఆంధ్రాలో 1,125 రూపాయలు పెరిగింది. వరి విత్తనాల క్వింటాల్ ధర 500 రూ పెరిగింది. మిర్చి విత్తనాల ధర రైతుల గుండెల్లో దడ పుట్టిస్తున్నది. ఒక కంపెనీ హైబ్రిడ్ మిర్చి విత్తనంపై రైతాంగం ఆసక్తి చూపటంతో వాటి ధర పెంపుదల రైతుల కళ్ళు గిరగిరా తిరిగేలా చేశాయి. వారంరోజుల క్రితం ఈ విత్తనాలు కిలో ధర 35 వేలు ఉండగా ఒక్కసారే 20 వేల రూపాయలు పెరిగి 55 వేలకు చేరుకొంది. పత్తి విత్తనాల ధరలు నిర్ణయించిన ప్రకారం కాకుండా ఎక్కువ ధరలకు అమ్ముతున్నారు. 450 గ్రా. విత్తన ప్యాకెట్ ధరను కేంద్ర ప్రభుత్వం 800 రూ॥ నిర్ణయిస్తే అదనంగా 100 రూ. పెంచి అమ్ముతున్నారు. ఈ ఖరీఫ్ సీజన్ లో రాష్ట్రవ్యాపితంగా 6.26 లక్షల క్వింటాళ్ళు వేరుశనగ విత్తనాలను రాయితీపై అందిస్తానని చెప్పి కిలో విత్తన ధరను 75 రూ. నిర్ణయించింది. బయట మార్కెట్ లో 66 రూ॥ దొరుకుతున్నాయి. బయట మార్కెట్ కన్నా 9 రూ॥ ఎక్కువగా ఉండటం వలన రైతాంగం 56 వేల కోట్ల రాయితీని కోల్పోయారు. ఇంత ఖరీదు పెట్టి కొన్నా విత్తనాల్లో నాణ్యత లోపించి రైతాంగం తీవ్రంగా నష్టపోతున్నారు. రాష్ట్ర విత్తనాభివృద్ధి సంస్థ అందించే విత్తనాలు నాణ్యంగా ఉండటంలేదని పిర్యాదులు రావడంతో, బహుళజాతి సంస్థల హైబ్రిడ్ విత్తనాలు కొనుగోలు చేస్తున్నారు.

రసాయన ఎరువుల సమస్య

సస్య విప్లవం పేరుతో హైబ్రిడ్ విత్తనాల దిగుమతి, అధిక దిగుబడుల కోసం రసాయన ఎరువుల వాడకం అధికమైంది. అవి వాడకుండా పంటల దిగుబడి రాని పరిస్థితికి భూ సారం చేరుకొంది. ఫలితంగా రసాయనిక ఎరువుల వాడకం సేద్యంలో విపరీతంగా పెరిగింది. ఈ ఖరీఫ్ సేద్యానికి ఎరువుల కొరత లేకుండా సిద్ధంగా ఉంచామని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. వర్షాలు పడిన వెంటనే రైతులకు అందుబాటులో ఉండేలా రాష్ట్ర సహకార మార్కెటింగ్ సమాఖ్య (మార్క్ ఫెడ్) ద్వారా ఇప్పటికే 2.16 లక్షల టన్నుల ఎరువులు నిల్వచేసినట్లు అందులో డీపీఎస్ ఎరువులు 22,500 టన్నులు, కాంప్లెక్స్ ఎరువులు (ఎన్ పీకే) 60,200 టన్నులు, యూరియా 1.33 లక్షల టన్నులు ఉన్నట్లు ప్రభుత్వ అధికారులు ప్రకటించారు. ప్రస్తుత ఖరీఫ్ సీజన్ లో అన్నిరకాల ఎరువులు కలిసి 19.50 లక్షల టన్నులు అవసరమని వ్యవసాయశాఖ అంచనా వేసింది. అంటే ఇంకా 17 లక్షల టన్నులకు పైగా సేద్యానికి అవసరం ఉంది. దీన్ని గమనిస్తే ప్రభుత్వం నిల్వచేసింది చాలా స్వల్పమని, అది రైతుల అవసరాలు తీర్చదని, ప్రైవేటు వ్యాపారులపై ఆధారపడాల్సిందేనన్న వాస్తవం కాదనలేనిది. అవసరం మేరకు ఎరువులు సిద్ధంగా ఉంచామని ప్రభుత్వం చెప్పటం, ఎరువులు అందక రైతులు ప్రతి సంవత్సరం రోడ్లుఎక్కి ఆందోళన చేయటం జరుగుతూనే ఉంది. ఎరువుల ధరల నిర్ణయాధికారాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వం వదులుకోని కంపెనీలకే ఆ అధికారం ఇవ్వటం వలన, అవి ధరలను విపరీతంగా అనేకసార్లు పెంచాయి. ఈ సంవత్సరం కొన్ని ఎరువుల ధరలు పెరిగాయి. పోషకాలను బట్టి ఎరువుల సబ్సిడీ ప్రభుత్వం అమలు చేయటంతో పెద్ద మొత్తంలో సబ్సిడీని రైతులు కోల్పోయి, అధిక ధరలకు ఎరువులు కొనాల్సి వస్తున్నది. ఎరువుల ఖర్చు రైతులకు భారంగా మారింది. ఇందుకోసం సేద్యపు ఖర్చులో సగం వ్యయం చేయాల్సి వస్తున్నది.

వ్యవసాయ సంక్షోభం-పాలకుల విధానాలు

సాగునీరు అందక, పంటలకు న్యాయమైన ధరలు లభించక, సంస్థాగత రుణాలు అందక, ఎరువులు, విత్తనాల ధరలు పెరిగి రైతాంగం సంక్షోభం తీవ్రతర మౌతున్నది. ఇలాంటి సంక్షోభ తీవ్రత మధ్య ఈ ఖరీఫ్ సీజన్ ప్రారంభమైంది.

వ్యవసాయరంగంతో సహా దేశంలోని అన్ని రంగాల్లో నూరుశాతం విదేశీ పెట్టుబడులకు అనుమతించింది ఎన్ డిఎ ప్రభుత్వం. సామ్రాజ్యవాదుల దోపిడీకి ద్వారాలు బార్లా తెరిచింది. సామ్రాజ్యవాదుల కనుసన్నల్లో ఉన్న ప్రపంచ బ్యాంక్ సూచనలమేరకు సాగునీరు అందించే చర్యలు తీసుకోకుండా, పంటలకు న్యాయమైన ధరలు కల్పించకుండా, సంస్థాగత రుణాలు అందించకుండా, నాణ్యమైన విత్తనాలు, ఎరువులు తక్కువ ధరలకు అందించేందుకు సబ్సిడీలు పెంచకుండా అమలు జరిపిన విధానాల వలన రైతాంగం అప్పుల ఊబిలో కూరుకుపోయి, 3.5 లక్షల మంది రైతులు ఆత్మహత్యలకు కారణమైన పాలక ప్రభుత్వాల్లో ఎన్.డి.ఎ ప్రభుత్వం భాగస్వామిగా ఉంది. గత ప్రభుత్వాలను మించి అందుకు దోహదపడుతున్నది.

రైతాంగం ఎదుర్కొంటున్న మౌలిక సమస్యలు పరిష్కరించే విధానాలు అమలు జరపకుండా 2022 సంవత్సరానికి రైతుల ఆదాయాన్ని రెట్టింపు చేస్తానని ఎన్.డి.ఏ. ప్రభుత్వం చెప్పటం హాస్యాస్పదమేకాక, మోసకారి వంచనే. అంతేకాకుండా ఈ వార్షిక సంవత్సరం రికార్డు స్థాయిలో 27 కోట్ల టన్నుల పంటలు పండిస్తామని కేంద్ర ప్రభుత్వం చెప్పటం వ్యవసాయ సంక్షోభాన్ని తక్కువచేసి చూపెట్టే ప్రయత్నమే. గత సంవత్సరంలో నిర్దేశించిన లక్ష్యానికి అనుగుణంగా ఏ పంటలో కూడా ఉత్పత్తి జరగలేదు. అందుకు రైతాంగం ఎదుర్కొంటున్న సంక్షోభమే కారణం. పాలకులు అనుసరిస్తున్న విధానాల ఫలితంగా రైతాంగం సాగుచేసే భూముల విస్తీర్ణం తగ్గి మరింతగా పంటల ఉత్పత్తి పడిపోయే పరిస్థితి పొంచి ఉంది.

కేంద్ర - రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల విధానాలను అర్థం చేసుకొని సాగునీరు అందించి, పంటలకు న్యాయమైన ధరలు ప్రకటించాలనీ, సేద్యపు ఖర్చులు తగ్గించే విధానాలు అమలుపర్చాలని, రైతులకు అవసరమైన మేరకు 4 శాతం బారువడ్డీకే సంస్థాగత రుణాలు అందించాలనీ, మేలు రకమైన విత్తనాలను దేశంలోనే ఉత్పత్తిచేసి తక్కువ ధరలకు విక్రయించాలని, ఎరువుల సబ్సిడీని పెంచి వాటి ధరలు తగ్గించాలని, మార్కెట్ సౌకర్యం కల్పించాలని, సామ్రాజ్యవాదుల, బహుళజాతి సంస్థల దోపిడీని అరికట్టాలని రైతాంగం పాలకులకు వ్యతిరేకంగా ఉద్యమిస్తేనే, మౌలిక సమస్యల పరిష్కారానికి మార్గం ఏర్పడుతుంది. అప్పుడే సేద్యం రైతులకు లాభదాయకంగా ఉండి వ్యవసాయ ఉత్పత్తులు గణనీయంగా పెరుగుతాయి.

○○○○○○